

İMKB nezdinde gerçekleşen işlemler nedeniyle merkezce tahsil edilen kurtaj bedeli matrahı hakkında.

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	B.07.0.GEL.0.56/5601-1032/17296
Tarih	03.05.1999

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü

TARİH : 03.05.1999

SAYI : B.07.0.GEL.0.56/5601-1032/17296

KONU : İMKB nezdinde gerçekleşen işlemler

nedeniyle merkezce tahsil edilen kurtaj bedeli matrahı hk.

İSTANBUL VALİLİĞİNE
(Defterdarlık : Katma Değer Vergisi Gelir Müdürlüğü)

İLGİ : 22.01.1999 tarih ve 341 sayılı yazınız.

Yazınız ekiA.Ş.ne ait 15.1.1998 tarih ve 083 sayılı dilekçede, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde açmış oldukları Şubelerinin müşterilerine ait menkul kıymet alım satım emirlerinin Merkez kanalıyla İMKB nezdinde gerçekleştirildiği ve gerçekleşen işlemlerin kurtaj komisyonlarının tamamının Merkez tarafından tahsil edildiği ancak, Merkez-Şube anlaşması çerçevesinde kurtaj komisyonlarının yaklaşık % 50'sinin Kıbrıs Şubesine faturası karşılığında transfer edildiği belirtilmektedir. Bu durumda, İMKB nezdinde gerçekleşen işlemler nedeniyle merkezce tahsil edilen kurtaj bedelinin tamamının mı, yoksa şubeye fatura karşılığı devredilen tutar düştükten sonra kalan net kurtaj bedelinin mi banka ve sigorta muameleleri vergisi matrahını oluşturacağı konusunda tereddüte düşüldüğü bildirilerek, yapılacak işlemin bildirilmesi istenilmektedir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 28. maddesinin ikinci fıkrasının parantez içi hükmünde, bankerlerin menkul kıymet alım satımına tavassut etmek karşılığı komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paraların banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi tutulacağı, aynı Kanunu 31. maddesinde ise, banka ve sigorta muameleleri vergisinin matrahının, 28. maddede yazılı paraların tutarı olacağı belirtilmiştir.

Bu hükme göre, 1.3.1995 tarih ve 22217 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Sermaye Piyasası Kurulu'nun V-19 Seri Nolu Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Tebliği esasları çerçevesinde adı geçen aracı kurumun yapmış olduğu faaliyetler, banka ve sigorta muameleleri vergisinin kapsamına girmektedir.

Bu nedenle, banker konumunda olan şirketlerin yapmış olduğu banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehine aldığı paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

Diğer taraftan, banka ve sigorta muameleleri vergisinde vergiyi doğuran olayın meydana gelebilmesi için, bir muamele yapılması ve bu muamele sonucu nakden veya hesaben lehe bir para kalması gerekmektedir.

Söz konusu olayda, adı geçen kurum tarafından K.K.T.C'de bulunan şubeleri müşterilerine ait menkul kıymetlerin alım satımına aracılık işi yapılmış ve bu işlemten dolayı da lehlere para alınmıştır.

Yukarıda da açıklandığı gibi banka ve sigorta muameleleri vergisi bir işlem vergisi olup mükellefi de işlemi yapmak suretiyle lehine para kalan kişilerdir. İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında menkul kıymet alım ve satımına tavassut edilmesi işleminde vergiyi doğuran olay, Türkiye'de ve bir aracı kurum tarafından gerçekleştirilmiştir. Buna göre, verginin muhatabının adı geçen kurum olması gerekir. Diğer taraftan, menkul kıymet veya paranın sahiplerine lehe kalan paradan verilen paylar bir kazanç paylaşımı olup, banka ve sigorta muameleleri vergisinin doğmasına neden olan işlemlerden değildir.

